

Esiopetussuunnitelman perusteiden sekä kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun perusteiden muutosmääräysten (OPH-1090-2022 /OPH-1091-2022) mukaiset muutokset Forssan seudun esiopetussuunnitelmaan

(Forssan seudun esiopetuksen opetussuunnitelma 2014 paikallinen osuus. Tarkennukset esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 1.8.2022 alkaen.)

2.1. Opetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet / 2.3. Opetuksen järjestämistä koskevat velvoitteet

Esiopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. (11.3.2022/163, 3a§).

Esiopetuksessa käytetään tarvittaessa perusopetuslain mukaisia kasvatuskeskusteluja ja kurinpidollisia keinoja esiopetukseen soveltuvalla tavalla. Opetuksen järjestäjä huolehtii lain edellyttämän suunnitelman laatimisesta joko erillisenä tai osana paikallista opetussuunnitelmaa.

Esiopetuksessa kasvatuskeskustelu käydään joko välittömästi lapsen kanssa tai keskustellen huoltajien ja lapsen kanssa: 1) lapsen kanssa selvitetään ja käsitellään asia tai tilanne välittömästi, tai 2) laajempi huoltajien kanssa tehtävä kasvatuskeskustelu, joka kirjataan. Huoltajat ovat aina tietoisia kasvatuskeskusteluista.

Fyysisen rajoittamisen (ns. kiinnipidon) käytännöistä sovitaan ennakkoon huoltajien kanssa ja kirjataan lapsen asiakirjoihin. Fyysisen rajoittamisen vaikutukset arvioidaan ja tilanteet kirjataan, käydään läpi huoltajien kanssa. Huoltajat allekirjoittavat kirjatun asiakirjan.

Esiopetuksen opettajan tai päiväkodin johtajan tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäilyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai lailliselle edustajalle.

3.1. Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Kaikessa toiminnassa huomioidaan lapsen hyvinvointi ja lapsen etu. Lapsen hyvinvointia edistää:

- Osallistava toimintakulttuuri; lapsen osallisuus, työyhteisön osallisuus
- Yhteisön toimintakulttuuri muuttuu jatkuvasti ja sitä arvioidaan ja kehitetään siten, että se tukee varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumista.
- Yhteisiä työkäytäntöjä tehdään näkyväksi ja että niitä havainnoidaan ja arvioidaan säännöllisesti.
- Lapset ja huoltajat ovat mukana toimintakulttuurin kehittämisessä ja arvioinnissa.
- Tasa-arvo, yhdenvertaisuus
-

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

LIITE: Seudullinen esiops, korjaukset 2022

Varhaiskasvatuksessa toimitaan yhteisönä, jossa lapset ja henkilöstö oppivat yhdessä ja toisiltaan.

Yhteisössä on tilaa kaikenlaisille mielipiteille. Tehdään jatkuvaa itsearviointia ja hyödynnetään tätä tietoa.

Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

Leikkiin kannustavassa toimintakulttuurissa tunnustetaan leikin merkitys lapsen hyvinvoinnille ja oppimiselle. Kehitetään leikkiä edistäviä toimintatapoja ja oppimisympäristöjä, jolloin voidaan kokea yhdessä tekemisen ja leikin iloa. Kannustetaan kaikkia kekseliäisyyteen, mielikuvituksen käyttöön, omaan ilmaisuun ja luovuuteen. Lasten leikkialoitteille, kokeiluille ja elämyksille annetaan tilaa, aikaa ja leikkirauhaa. Leikkiville lapsille ja aikuisille mahdollistetaan keskittyminen leikkiin. Henkilöstö tukee lasten vertaissuhteiden syntymistä ja vaalii ystävyyssuhteita. Turvallisessa yhteisössä puututaan ristiriitoihin ja opetellaan rakentavia keinoja niiden ratkaisemiseen.

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Inklusiivisessa toimintakulttuurissa edistetään osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kaikessa toiminnassa. Osallisuutta vahvistaa lasten sensitiivinen kohtaaminen ja myönteinen kokemus kuulluksi ja nähdyksi tulemisesta. Lasten ja huoltajien osallistuminen toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin edistää osallisuutta. Jokainen henkilöstön jäsen on tärkeä osa kasvatusyhteisöä. Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä.

Vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä tavat toimia stereotyyppisten oletusten mukaisesti välittyvät lapsille. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Jokaisella on oikeus omaan kieleen, kulttuuriin, uskontoon ja katsomukseen. Hyödynnämme moninaista kulttuuriperintöä ja kansalliskieliä sekä yhteisön ja ympäristön kulttuurista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta. Lasten kielelliset lähtökohdat huomioidaan ja ne tehdään näkyväksi myös muille. Henkilöstö tiedostaa, että he ovat lapsille kielellisiä malleja, ja kiinnittää huomiota omaan kielenkäyttönsä.

Esiopetuksessa tutustaan paikallisiin kulttuurikohteisiin. Näitä ovat esimerkiksi Jokioisten elonkierto, Mustialan maatalousmuseo, Jokioisten museorautatie, Ypäjän hevosopisto ja Forssan luonnontieteellinen museo ja Kauppilan perinnetila Humppilassa.

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Arvostamme terveellisiä, turvallisia ja liikunnallisia elämäntapoja. Monipuolinen liikkuminen sekä sisällä että ulkona auttaa vähentämään pitkäkestoista istumista. Lasten hyvinvointia edistetään antamalla mahdollisuus rauhoittumiseen ja lepoon sekä tarjoamalla monipuolista ravintoa. Toimintakulttuurin kehittämisessä huomioidaan yhteisön mahdollisuus toimia kiireettömässä ja keskittymistä edistävässä ympäristössä. Selkeä ja suunnitelmallinen, mutta joustava päivän rakenne edistää hyvinvointia.

Pidämme huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Lapsella on oikeus saada lohdutusta sitä tarvitessaan. Kiusaaminen tunnistetaan, siihen puututaan ja sitä ehkäistään tietoisesti ja suunnitelmallisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä. Olennaista kiusaamisen ehkäisyssä on tukea lasten vertaissuhteita ja yhteisön hyvinvointia. Harjoittelemmekin lasten kanssa sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen kehittämistä. Lasten kanssa opetellaan tunnistamaan ja ratkaisemaan ristiriitoja rakentavasti. Tarvittaessa keskustellaan lasten huoltajien kanssa ja etsitään yhdessä ratkaisuja. Turvallisuuden edistämiseen kuuluu myös tapaturmien suunnitelmallinen ehkäisy ja seuranta, turvallisuuskasvatus sekä tiloista ja välineistä huolehtiminen.

Kaikessa toiminnassa huomioidaan ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä elämäntavan välttämättömyys. Opetamme ja edistämme vastuullista suhtautumista luontoon ja ympäristöön.

6.2. Yhteisöllinen oppilashuolto

Oppilashuolto on tärkeä osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyhteisön ja ryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan esiopetusympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen, neuvolan, sekä muiden kunnan lasten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Lasten ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Yhteisöllinen oppilashuolto luo esiopetuksessa edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Lapsella on oikeus turvallisiin oppimisympäristöihin, joihin kuuluvat niin fyysinen, psyykinen kuin sosiaalinenkin turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on lasten ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusamiselta ja häirinnältä osana yksikkökohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa. Opettaja, päiväkodin johtaja tai rehtori ilmoittaa esiopetuksessa tai matkalla esiopetukseen tai kotiin tapahtuneesta häirinnästä, kiusamisesta tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan lapsen huoltajalle tai muulle

LIITE: Seudullinen esiops, korjaukset 2022

lailliselle edustajalle (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § 2 mom. & perusopetuslaki 163/2022, 29 § 3 ja 7 mom.).

Rakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös esiopetuksen kuljetuksia, tapaturmien ehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat. Kun esiopetus järjestetään koulussa, otetaan myös esiopetus huomioon kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksessa.